

Що в Канаді:

ВІДБУЛАСЯ ПЛЕНАРНА СЕСІЯ СЕКРЕТАРІАТУ СКВУ

Інформаційна Служба СКВУ подала, що в днях 1 і 2 лютого ц. р. відбулася в Торонті, в Канаді, IX Пленарна Сесія Світового Конгресу Вільних Українців (СКВУ). Сесія відбулася під проводом президента СКВУ о. митр. д-ра В. Курніра. Участь взяли представники Церков, члени Президії Секретаріату СКВУ, члени Секретаріату з Америки, Канади та Європи, члени К. Комісії, члени інших Комісій та гості. Від УР-Союзу взяв участь голова І. Олексин.

Всі учасники одержали друковані звіти з діяльності за 1974 рік. По розгляненні звітів, схвалено Правильник Секретаріату СКВУ, Правильник Ради у справах культури та Правильник Української світової кооперативної ради. Також схвалено рекомендації Конференції прав людини, Ради Авраменко висвітлив фільм справ культури і СФУЖО для відмічення "Року укра-

їнської жінки". Ухвалено річні ставки членських внесків на 1975 р.

Також рішено відзначити 1975 р. 50-річчя Спілки Визволення України і Спілки Української Молоді, 25-річчя від дня смерти ген. хор. Тараса Чупринки (Романа Шухевича) гол. командира УПА та повести акцію за відзначення "Місяця СКВУ" в травні цього року.

Рішено оформити Статуту комісію та прийнято низку організацій і їх представників до Секретаріату СКВУ.

Від УРСоюзу до Секретаріату СКВУ входить голова І. Олексин.

По нарадах відбулася спільна вечора, на якій представники Пластової Станиці в Торонті вручили \$1,030, як дар на цілі СКВУ, а В. Авраменко висвітлив фільм Я. Кулиничка "Перший СКВУ".

ХРОНІКА ПОДІЙ ТИЖНЯ

● Советський Союз за-протестував гостро проти обстрілу советської місії при Об'єднаних Націях в Нью Йорку. Як відомо, невідомі особи обстріляли місію 16 січня ц. р., при чому не було жодних поранень, тільки пошкоджені шибки на поверсі, де міститься українська секція місії. У советській ноті, яку вручено американському амбасадорові в Москві Волтерові Штоселеві, підкреслено, що ЗДА буде поносити консеквенції цього інциденту. Рівночасно советські чинники обвинувачують, що обстрілу dokonали праві круги жидівських мілітантів.

● Рой Медведев, советський дисидент, долучився до свого брата Жореса в обвинуваченні сен. Генрі Джексона, що той ради особистої популярності пошкодив справі советсько-американського порозуміння, дочекавши до торговельної умови поправку про вільну еміграцію з СССР. Рой Медведев повторює лінію советської преси, що СССР не дозволить нікому вмишуватися у свої внутрішні справи та що рішення СССР про уневажнення умови з 1972 було правильне.

● На останній конференції в дні 23 січня ц. р. президент Форд знову потвердив, що ЗДА готові вжити навіть збройних сил, якщо нафтова політика арабських держав грозить загрозити для західного світу. Рівночасно майже всі комуністичні партії в європейських країнах підписали проти-американську декларацию, закликаючи свої уряди не допускати до такої американської акції проти арабських держав.

муністи Австрії, Бельгії, Великобританії, Кипру, Данії, Фінляндії, Франції, Греції, Ірландії, Італії, Люксембургу, Норвегії, Португалії, Сан Маріно, Еспанії, Швеції, Швейцарії, Туреччини, Західного Берліну і Західної Німеччини. Згадана декларация вказує на те, що Москва вже тепер мобілізує свої агенти на випадок критичних воєнних дій. Комуністичні партії Західної Європи діють спільно від Брюссельської конференції в минулому році.

● Єгипетський президент Садат дав інтерв'ю французькій газеті "Le Monde", в якому висловив бажання погодитися з Ізраїлем, щоб уникнути війни. Він знову повторив думку, що Ізраїль мусить піти на уступки і замірнення, бо в війні нічого не здобуде. Садат твердив, що СССР не хоче війни на Близькому Сході. Хоча СССР не доставляє тепер Єгиптові зброю, але, на думку Садата, добрі взаємини з СССР є необхідні для інтересів арабських країн.

● Речник державного департаменту в Вашингтоні повідомив, що уряд ЗДА запротестував проти рішення головного секретаря ООН Курта Вальдгайма дати право для Ветконгу відкрити своє бюро при європейській головній квартирі в Женеві, вказуючи, що Ветконг не може дістати статусу державного представництва. У відповідь Курт Вальдгайм заявив, що бюро Ветконгу буде діяти тільки в "харитативних" цілях, і не матиме права брати участі в нарадах органів ООН.

● Генеральний секретар французької комуністичної партії Жордж Марше мав сердечний припадок в наслі-

ПЕРШИЙ САМОСТІЙНИК І СОБОРНИК ЗДА

Джордж Вашингтон, перший президент ЗДА

Народився 22 лютого 1732 р. в Бріджес Крик, п. Вестморленд, ст. Вірджинія, в родині англійського емігранта. В історії Америки він відіграв велику роль, як борець за самостійність і соборність. Він був начальним командиром американської армії у революційно-визвольній війні, був ідейним провідником визвольного американського руху та співтворцем Декларції Незалежності і Конституції та першим Президентом ЗДА. Помер 14 грудня 1799, проживши 67 років.

Наш Великий Борець за волю України, Тарас Шевченко, бажав такої свободи для свого народу, яку виборов Джордж Вашингтон для Америки. Він у промі "Юродивий", написаній 1857 р., про це каже: "Коли Ми діждемося Вашингтона З новим і праведним законом? А діждемося таки колись!"

Справи Союзу:

ВИСЛІД ЮВІЛЕЙНОЇ КАМПАНІЇ

Відзначення ювілейних роковин — це відзначення не тільки прожитих людською, чи проіснуючих організацією років — 25, 50, 75 і більше, але також і відзначення заслуг людини, чи організації. Відзначення буває звичайне і величаве, з більшими чи меншими дарунками.

Український Робітничий Союз відзначає 65-річчя свого існування. Крім влаштування імпрез члени УРСоюзу, на заклик Виконавчого Комітету, стараються принести дарунки. Такими дарунками є кількість ново-приєднаних членів.

До тепер вплинуло до Головної Канцелярії УРСоюзу док чого він не зможе вести далі активної політичної діяльності. Останньо Марше вів затяжний спір з провідником французьких соціалістів Міттераном, закидаючи Міттеранові брак співпраці в боротьбі з правими французькими угрупованнями.

● В наслідок економічної кризи Західна Німеччина запланувала звільнити з праці около одного мільйона чужинецьких робітників, що ще поглибить кризу в інших європейських країнах.

81 аплікацій нових членів.	
Членів приєднали:	
Олексин Іван	10
Іванців Василь	8
Бідяк Богдан	5
Кізима Микола	4
Назарек Степан	4
Д-р В. Верган	4
Білоцерківська О.	4
Домашевська Катря	3
Дацківський Богдан	3
Д-р С. Росоха	2
Білоцерківський А.	2
Дяк Антін	2
Андрієвич Іван	2
Цар Михайло	2
Кіряк Микола	2
Ганчук Володимир	2
Зубчинська Надя	2
Д-Р Ричок	2

Далі по одному членові приєднали: Родичкий Михайло, Лесюк Василь, Лазоршин Анна, Голінська Марія, Серемула Роджер, Харина Йосиф, Олійник Теодор, Стебелій Михайло, Кош Теодор, Маїк Володимир, Папроцька Анна, Гаркуша Віра, Никула Теодор, Баран Катерина, Гуменюк Ст., Омельченко Григорій, проф. Степаненко Микола, Вітошинський Володимир.

Коли взяти до уваги кількість відділів і членів УРСоюзу в Америці і Канаді, то заледве 34 члени дотепер

Що в Америці:

ЗРІСТ БЕЗРОБІТТЯ І ПОЧАТОК ДЕПРЕСІЇ В ЦІЛІЙ АМЕРИЦІ

Безробіття в Америці, як про це вже навіть подав Департамент праці, дійшло до вісім і пів мільйона осіб. Це найбільше число безробіття за останні 33 роки.

Голова профсоюзного об'єднання робітничих організацій AFL-CIO, Джордж Міні, у розмові з президентом Фордом сказав, що до місяця липня ц. р., якщо уряд безробіття не стримає, воно досягне десяти мільйонів.

Зріст безробіття у такому темпі, це вже початок депресії, яка сильно шкодить цілій американській економіці.

Теперішнє число безробіття, як його обрахувати на проценти, є в таких галузях промисловости: Автомобільна — 24 проценти, будівельна — 22,6%, текстильна — 19,4%, лісова — 17,8%, кравецька і швальна — 17,6% кавчукова і плястикова — 13,8%, склянна і гончарська — 12,9%, електротехнічна —

12,9%, меблева — 12,1%, харчова — 11,8%, паперова — 11,4%, транспортова — 11,2%, металева — 8,2%, хемічна — 7,1%.

Зі зростом безробіття зростає також число тих людей, що користаються із допомоги суспільної опіки (велфар) бідних. В Нью Йорку, як подали щоденна преса, телевізія і радіо, при кінці місяця січня число бідних дійшло до мільйона осіб. Як так далі буде, як тепер, то до кінця року число бідних дійде до півтора мільйона осіб, а це вже буде 15 процентів всього населення міста.

Зріст безробіття паде великим тягарем на всіх тих, що працюють, бо вони муситимуть платити більші вкладки на фонд безробіття. Також зріст безробіття паде тягарем і на суспільну опіку допомоги бідним міст, бо вони муситимуть асигнувати більше грошей, а щоб ці гроші одержати, муситимуть на працююче населення накладати більші податки.

"СТАРОВІРИ" В АМЕРИЦІ

Горстка членів російської релігійної секти "старовірів" знайшла притулок в Америці. Старовіри мають свій початок ще в 16 столітті, коли вони вимандрували або були заслані на Сибір, де збереглися аж до приходу советської влади. Як довідався американський репортер, група старовірів, що опинилася в Америці, мандрувала через Манджурію до Бразилії, де однак, не дано їм теж вільно практикувати свій сектатський спосіб життя.

В 1963 року американський президент Джон Кеннеді дозволив групі старовірів в у числі понад 200 осіб переселитися до Америки і жити тут на основі спеціального дозволу президента без жодних формальностей

чи вимоги, щоб вони стали американськими громадянами. Старовіри поселилися на Алясці, заснувавши там оселею Ніколаєвск. Вони ведуть життя зовсім в ізоляції від решти світу, без радіо і телевізії. Тільки вчителька американка пробує навчити дітей англійської мови, як теж діти мусять проходити обов'язкові шеплення проти віспи і інших хворіб.

Кожного чужинця приймають старовіри холодно, заявляючи, що вони не бажать жодних стосунків з зовнішнім світом. Вони одягаються на свій лад, як на батьківщині, займаються риболовлю, полюванням та вишиванням збіжжя і горюдини.

УВАГА, МОНТРЕАЛ, УВАГА!

Повідомлення Координаційного Комітету Злучених Відділів УРСоюзу в Монтреалі

Управа Координаційного Комітету Злучених Відділів УРСоюзу в Монтреалі, Канада, повідомляє управи відділів УРСоюзу, делегатів на 18 Конвенцію, активних союзовців та зацікавлених членів у Монтреалі й околицях міст, що річні збори Координаційного Комітету в

взяли участь у Ювілейній Кампанії, які принесли для УРСоюзу Ювілейного Дару 81 аплікацій. А де інші члени і де інші відділи?

Ювілейний Дар для Ювілята, це вияв любови. Треба сподіватися, що решту членів також принесуть для УРСоюзу свій Дар Любови-во-воприєднаних членів.

четвер, 6-го березня ц. р., в 7:30 годин ввечері, в залі Церкви св. Покрови, 2246 Роземонт бульвар з таким порядком дня:

1. Звіти членів управи.
2. Вибір нової управи.
3. 65-річчя УРСоюзу.
4. Ювілейна кампанія.

Проситься всіх, завчасно подумати над точками порядку зборів, щоб потім спільно винести рішення для добра нашої установи і її членів у Ювілейну, 65-тирічницю.

За Управу:

- А. Білоцерківський, голова
- Б. Балицький, секретар.

НАУКА І ЖИТТЯ

**ЩЕ ОДНА СТУДІЯ
ПРО ВПЛИВ ТЕЛЕВІЗІЇ**

Про вплив телевізії на з брутальної боротьби за глядачів у зв'язку з насиченням телевізійних програм сценами насилля і воєнств, проведено багато студій. У цьому відношенні висновки подібні до висновків про шкідливість курення. Одні твердять, що воно шкідливе, а є такі, що опрокидують, таке твердження на догоду підприємствам, які продають тютюнові вироби, а в іншому випадку на догоду телевізійним компаніям.

Останньо професор психології університету Ута, д-р Віктор Клайн, помістив в лютому номері журналу "Ледіс Говм Журнал" висліди своїх студій про вплив телевізії на глядачів, зокрема на дітей. Він ствердив, що американська дитина в віці від 5 до 15 років є свідком понад 13 тисяч мордів на телевізійному екрані. Він пише:

"Вбивство стало таке звичайне, як пройтися, і револьвер більше природний, як парасоля. Отже, дітей вчать гордитися силою і брутальністю, і соромитися звичайного співчуття."

У своїх експериментах д-р Клайн поділив дітей на дві групи, з чого одна половина дивилася на телевізію дуже рідко, а друга приблизно по 42 години тижнево. По двох роках д-р Клайн звів обидві групи разом на показ фільму "Чемпіон", який відомий

**ПЕРШЕ ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ
УПРАВИ НТШ В 1975 РОЦІ**

Дня 25 січня ц. р. відбулася перша пленарна сесія 50-ліття Союзу Українок Америки, в сесії Ради для Справ Культури СКВУ, у відзначенні 30-ліття Українського Квартальника та у членів Управи. Проф. Андрушків зложив обширний звіт з праці Управи за останній час. На вступі він зазначив, що представники Управи брали участь у відзначенні Золотого ювілею Америки, в сесії Ради для Справ Культури СКВУ, у відзначенні 30-ліття Українського Квартальника та у членів Управи. Проф. Андрушків зложив обширний звіт з праці Управи за останній час. На вступі він зазначив, що представники Управи брали участь у відзначенні Золотого ювілею Америки, в сесії Ради для Справ Культури СКВУ, у відзначенні 30-ліття Українського Квартальника та у членів Управи. Проф. Андрушків зложив обширний звіт з праці Управи за останній час. На вступі він зазначив, що представники Управи брали участь у відзначенні Золотого ювілею Америки, в сесії Ради для Справ Культури СКВУ, у відзначенні 30-ліття Українського Квартальника та у членів Управи.

Критичне в Китаю питання освіти. По зруйнуванні так званій "Культурної революції" попередньої освітньої системи не відбудовано її навіть частково. Всюди брак учителів, приміщень, а крім того й загальнонастова не сприяє піднесенню освіти. Значці оцінюють, що в Червоному Китаю сьогодні половина населення неписьменна. Це й можливе, коли пригадати, що засвоєння китайського письма з його понад 600 основними символами не таке легке і просте, як короткі алфавіти західних культур.

Для західного світу Червоний Китай, जो живе в нужді і недовіданні, а найгірше, в неписьменності, становить поважне джерело турбот на майбутнє, бо китайські маси, живуть у повній ізоляції від решти світу, а крім того провідна верства в Китаю охоплена, по традиції, нехиттю до чужинців, дуже важка в міжнародних стосунках. Під реальною загрозою з півночі від СССР і більше уявною загрозою з інших боків Червоний Китай видає аж 40% свого бюджету на воєнні цілі, головні атомні зброєння та розбудову летунства морської флотії.

У пресі часто появляються комунікати китайських агентів з критикою Советського Союзу, при чому згадується й національне гноблення в СССР, а в тому і українське питання. Такі згадки про положення в Україні пропагують нашу справу у світі, але реально, як бачимо з положення в сучасному Китаю, Китай стоїть сам перед важкими проблемами. Він, хоча робить багато галасу на міжнародній арені, сам перебуває далі в повній ізоляції від решти світу, неспроможний іти разом і співжити з іншими народами.

Іван Смолій

МАГІЯ ЖИВОГО СЛОВА

(3 приводу турне З. Когут)
Наша поетеса Зоя Когут уже вдома, в далекій для нас, а близькій для неї, Австралії, в крузі своєї рідні, знайомих і приятелів. З собою привезла вона гарні спогади з тріумфального турне по американському континенті, привезла спогади про тисячі людських облич, усміхнених, щирих; ще вчуваються оплески, а на очах мабуть сльози радості, і в серці туга, щоб ще ко-

адміністраційного порядку. В дальшому ході засідання проф. д-р І. Головінський прийняв функцію зв'язкового у відношенні до англословного наукового світу, а проф. д-р Е. Федоренко представив участь НТШ в American Association for Advancement of Slavic Studies (AAASS).

Проф. д-р М. Стахів зreferував стан праці Статутної Комісії НТШ. Ця Комісія має закінчити приготування проекту змін статуту НТШ до кінця березня ц. р., щоб в травні можна було скликати Надзвичайні Загальні Збори для схвалення цього проекту.

Проф. д-р В. Трембіцький звітував про працю Комісії для контактів з іншими науковими етнічними установами та про його участь і розмови в наукових установах чехів, поляків, литовців і ін.

Проф. д-р М. Чировський зreferував зчерги справу видання англійською мовою збірки наукових статей і праць М. Грушевського, Н. Василенко - Полонської, Б. Ф. Корчмарика, О. Прицака, І. Решетара, К. А. Меннінга і ін.

Для участі НТШ у святкуваннях 200-ліття Америки обрано о. проф. д-р М. Войнара головою створеної для цієї цілі Комісії, проф. д-ра І. Головінського заступником і д-ра М. Вацка секретарем Комісії. З нагоди цього засідання обрано таких нових звичайних членів: Лева Чировського, докторанта Колумбійського університету, д-ра Юрія Логуса, ас. проф. Сетон Голл університету і д-ра Омеляна Лукаевича, ас. професора Мишигенського університету.

Перед засіданням Управи було кінцеве засідання Ювілейного Комітету для відзначення століття НТШ, під головуванням проф. д-ра О. Андрушківа. На ньому проф.

(Закінчення зі стор. 6-ої)

Андрушків зreasумував працю Комітету від часу його заснування в 1970 році та праці Комісії, Осередків НТШ та локальних Комітетів в терені. В сумі зібрано понад 76 тисяч доларів на Ювілейний Фонд НТШ. Проф. Андрушків щиро подякував всім тим, які працювали та брали участь у святкуваннях і тим причинилися до успіху цього відзначення століття Т-ва. Зібрані численні знімки та документи ввійдуть до окремого збірника - альбому, з відповідними поясненнями осіб, що брали в них участь, та імпрез, влаштуваних з цієї нагоди.

ЖИТТЯ В ЧЕРВОМУ КИТАЮ

Докладніші інформації про життя і відносини в Червоному Китаю ще далі дуже скупи і обмежені, але з них видно, що життя китайця не дуже веселе й щасливе. Із майже 800 мільйонів китайців мало хто наїдається досита, бо в країні всі харчові продукти, як і інші речі першої потреби, можна отримати тільки на приділ. Основна пожива — це зернопродукти, яких на одного китайця видається від 10 до 20 кілограмів на місяць, а крім того рослинних товщів до чверть кілограма на місяць.

Життя в містах легше, як на селах, що вказує на те, як далеко сягає контролю уряду, який не дозволяє селянам приховати навіть рештків. Але і в містах жит-

тя не багато краще, бо недоїдання китайців це загальне явище. У Китаю людина забезпечена тільки на 75% необхідними для життя кальоріями. Для робітника нема визначених точно годин праці, тобто він приневолюений працювати, скільки йому скажуть. Нема там додаткової заплати за працю, ні жадних премій за позачасові години.

Дорожняча на товарі широкі потреби приневолює населення жити в примітивних обставинах. На радіоапарат треба працювати три місяці, на електричну праску один місяць. Незадоволена життям китайська молодь пробує викрутитися від різних обов'язків, але громадська дисципліна така міцна, що порушників ладу схоп-

Іван Стебельський

ВІД БОРИСЛАВА ДО ХУСТУ

XIII

Кінцева доля Карпатської України і моїх товаришів Бориславців

Сьогодні всі ми знаємо трагічний фінал наших намагань і гарячкових спроб закріпити за собою, без огляду на обставини і жертви, хоча б клатик вільної, української землі Карпатську Україну, але вороги не дали.

Дня 14 березня 1939 року, почався наступ мадярських військ із півдня, а того самого дня в Хусті, почалися бої чеського війська, генерала Прихали, з головною Командою Карпатської Січі.

Того самого дня нововибраний Карпатський Соїм, проголосив Самостійність Карпатської України з о. Волошином як першим президентом нової держави. Рівночасно Карпатська Січ перебрала оборону zagrożеної країни.

Дня 16 березня 1939 р. вечером, після завязтого бою, мадярська модерна армія займає Хуст, столицю Карпатської України.

В тому часі я, як один з групи, а також Владко Білас з Трускавця, переходив старшинський військовий вишкіл біля Мюнхену в Баварії. Його метою був вишкіл молодих старшин для розбудови Карпатської Січі.

Упадок Карпатської України був великим моральним ударом для нас усіх, що днями і ночами сиділи при радіоприймачах та на всіх мовах, слідували за трагічним розвитком подій. Особливо я журився долею моїх, залишених у Хусті товаришів Бориславців.

Минуло кілька місяців, прийшла чудова усе свіжа і запашна весна. Прийшов гарячий початок літа 1939 року, коли я разом з іншими, опинився у маєстатичних австрійських Альпах у рядах протипольського легіону. Тут в перше я стрівнувся з великою групою бувших січовиків з Хусту.

Від них я довідався, що молоденький Михайло Андрушків, "Ханцьо", згинув прощитий мадярським кулеметом при обороні Головної Команди Карпатської Січі. Там також впав, але вже від чеського кулемета, попереднього дня, мій новий друг, відважний Бурун.

Недобитки січовиків, відступаючи з боєм із зайнятого мадярами Хусту, як звичайно в такій безвиглядній ситуації, хаотично і в панічному настрою, з огляду на ризики в поглядах, діляться на три групи і відступають у різних напрямках.

Найсильніша група зі сот. Ст. Сулятицьким і Волянським, відступає на Великий Бичків у напрямі Румунії. Друга, слабша, під проводом пол. Михайла Колодзінського, і нашого земляка Зенка Коссака, відходить на північ у просторі, карпатські гори. Разом з тою групою відступали Дорко Лата і Микола Андрушків. Доля цієї групи абсо-

лютно невідома, бо ніхто з них не остався між живими. Здогадуються, що вона попала в мадярську засідку і хто залишився ще живим, мадяри передали полякам, а ті, всіх без пардону, постріляли на кордоні.

Доля третьої, найменшої групи, в якій мали бути Ромко Татарський і Владко Андрушків, мала відступати на північний захід, у напрямі на Словаччину. Що з нею сталося, ніхто нічого не міг сказати.

Щойно в 1940 році я довідався, що вони оба попали в польські руки і були за протворені до концентраційного табору в Березі Картузькій та чудом, завдяки німецько-польській війні, вийшли на волю. Оба вони вернулися додому, де їх застукали большевики, які 1939 р. зайняли нашу західно українську землю. Якимсь чудом, мені точно не відомим, Ромко Татарський вирятувався, а Владко Андрушків, мабуть за його побут на Карпатській Україні, в скорому часі був арештованим НКВД і безслідно пропав.

Ось так закінчилася наша молодеча виправа по золоте руно, що їй на ім'я воля і свобода. Я думаю, що ми свої жертви на вівтарі нашої загальної справи склали добре та не посоромили овіяне великим духом нашого геніяльного Івана Франка, ім'я усім нам дорогої Дрогобицької Землі.

Хай ці мої скромні спомини будуть моїми невянучими вінками квітів на незнаних могилах моїх забутих товаришів молодечих літ і вірних синів великого, нафтового басейну, Дрогобицької області.

Люди і події:

ВАСИЛЬ ДРОБОТІЙ

Один із визначних піонерів національно-супільної організації української спільноти в Америці відійшов у Вічність після 60-річної наполегливої і жертвенної праці

Дня 16 січня 1975 р., після довгої недуги, помер у Нью Йорку Василь Дроботій на початку свого 85-го року життя. Народився він у Богутині, пов. Золочів, Україна, дня 14 січня 1891 р. До ЗДА прибув у 1914 році уже як один з активних діячів українського національного руху. Визначився він у Зах. Україні, як організатор молоді в Січових рядах і як непохитний борець проти москвофільської зарази, яка в цій області ще не була викорінена.

В ЗДА він поселився в Істониї, Па. Там негайно включився в місцеве суспільне життя, як у церковній, так у світській діячів. Тоді вже був поділ українського братського руху на чотири Союзи, які з собою конкурували, а при тому панувало розрізнення на політичний ґрунті, який був відгомом політичної боротьби партій Зах. України.

Дроботій, що виріс у боротьбі з москвофільством, яка вимагала солідарності

траді. Тодішні провідники, як д-р Сіменович, д-р Демидчук та інші, висунули гасло скликати "Український Союз", який вирішив би дальшу форму координаційної централі. Дроботій підтримав у своїй місцевості цю ідею і був послом до цього Першого Українського Союзу в Америці, який відбувся у Нью Йорку в дні 30-31 жовтня 1915 під гаслом: "Хай живе Вільна Україна!". Обраний Союзом провід мав авдієнцію в Президента Вилсона і постарався пізніше про проголошення Українського Дня на території ЗДА.

Щоправда, цей почин мав лише частинний успіх, бо незабаром деякі кола сепарувалися знову. В березні 1917 вибухла Велика Революція в Україні під проводом новоутвореної Української Центральної Ради в Києві. Незабаром знову наступив роздор в українській громаді: одні підтримували УЦРаду і її змагання, а другі орієнтувались на московських большевиків і світову революцію. Дроботій належав до тих активістів, які рішуче підтримували УЦРаду і відкидали усякі інші орієнтації.

Після поразки Української Народної Республіки на регулярних воєнних фронтах, Дроботій не належно до тих, що попадали в зневіру і відходили від активного національного життя. Він пристав негайно до тих, що підтримували організовану боротьбу Української Військової Організації (УВО). Організував збірки пожертв і групи симпатиків УВО.

В часі депресії він переселився до Нью Йорку, де був увесь час у передовій лаві провідних діячів. Незабаром він разом з іншими діячами одностайно дали почин до оснування в Нью Йорку ОДВУ, як легальної організації для підтримки УВО і її акції в Україні.

На цім терені Дроботій діяв у всіх національних організаціях аж до Другої Світової Війни. Між іншим він дав почин і належав до провідного ядра видавництва "Січового Клича" в Нью Йорку. Це ядро творили Дроботій, М. Новак і Сігнівський.

Поразка регулярних фронтів Української Держави мала той наслідок, що національна спільнота була поділена на глі різних програм і тактики визвольної боротьби проти ворожих окупанцій України. Заходи в справі координації були безуспішні аж до вибуху Другої Світової Війни в 1939 році.

Знову наступила нова переломова доба для України, яка вимагала консолідації. Тепер, як у Першій Світової Війні, виринула ідея скликати Український Національний Конгрес. Організувати його мав окремий тимчасовий орган, Українська Національна Рада, яку започаткував окремий Ініціативний Комітет. Дроботій був один із тих, що належали до тієї Ради і голосив активно гасло скликання конгресу. Врешті ця ідея знайшла свій організований вислів в утворенні Українського Конгресового Комітету Америки. Таким чином Дроботій належав до ініціаторів цієї центральної репрезентації української спільноти в Америці.

Дроботій був погляду, що треба також координувати

Видавничі новини:

НЕБУДЕННА ПОЯВА

Світлана Кузьменко. "Івасик і його абетка"
Видання ОПЛДМ. Торонто — Нью Йорк, 1974

На жаль, не часто зустрічаються в нас добрі дитячі книжки. Навіть Букварі грішать непродуманістю, себто, не враховують тих обставин, серед яких живе українська дитина на чужині. Подибуємо, наприклад, в одному з Букварів таке речення: "Не перелазь через перелаз". Або: "Не забудь наповнити мазницю дьогтем". Де він, той "перелаз" в Америці, чи Канаді? А що до "мазниці", то її можна побачити хіба в Україні, в музеї, який зберігає приладдя давнього сільського господарства.

Добра дитяча книжка потрібна, як повітря, для тих батьків, що хочуть навчити свою дитину в рідній мові, що дбають про збереження національного підґрунтя на еміграції. Особливо важливі перші навчальні кроки,

які консолідувати братський рух. Під цим оглядом він давав практичний вихід: належати до кількох союзів наразі і там впливати на реалізацію цієї ідеї. Так він належав до трьох Союзів: до Українського Робітничого Союзу, до Українського Народного Союзу і до Української Народної Помочі.

Дроботій належав до піонерського покоління нашої громади. Те, що ми маємо тепер, це вислід того піонерського змагання наших батьків різних організацій. Це покоління суцесивно відходить у вічність і сучасне покоління навіть мало знає імена тих заслужених піонерів.

Василь Дроботій одружився ще в 1914 році з Настунею із Стахових. Мав двоє синів, з яких старший загинув трагічно в автомобільній катастрофі в молодечій віці. Молодший, Степан, наслідував батька і матір і активно працював у русі другого українського покоління. Він редагував до Другої світової війни англomовний місячник, видаваний УРСюзом п. н. "Українське Життя". Він помер після війни також трагічно.

Василь Дроботій був високооціненим сам о світою. Він сам писав статті і реферати. Особливо був перейнятий ідеєю, що тверді засоби для визвольної боротьби може дати лише наша незалежна вільна наука. Тим то він уже в 1962 р. став меценатом видавництва наукової історії української національної державності в роках 1917-1920 і жертвував сам та переконував других стати меценатами цього видавництва Української Науково-Історичної Бібліотеки в рамках НТШ, заходами якої видано 7 томів україномовної праці "Україна в Доби Директорії УНР" і 5 томів англomовної версії історії української відновленої державності.

Коли виринула акція видати в рамках НТШ англomовний переклад великої 10-томової історії України-Руси Михайла Грушевського, то Василь Дроботій живо цікавився цією ідеєю, але з огляду на свої вичерпані фінансові засоби вже не міг, хоч дуже бажав, стати меценатом також цього коначного видання.

М. С.

ою букварний період. Світлана Кузьменко, як дбайлива мати, слушно догадалась випустити в світ віршовану абетку для дітей. В ній кожна літера асоціюється з конкретною уявою про якусь тварину, чи птах. В дитячому віці дуже легко запам'ятовуються подібні віршики, а уява набирає чіткої форми. Наприклад:

Іжак починається з літери "І", У нього порядки і звички свої. Іжак, іжачиха й малий іжачок Вдягнулися в одяг із гострих голок.

Тут дитина назавжди запам'ятає літеру "Т" з двома крапками, якої нема в інших мовах, а крім того, наочно уявить собі тваринку "в одежі із гострих голок".

Діти часто плутають літери "Т" і "Х". Отож, аби не плутали, є для кожної із згаданих літер окремий віршик.

Горобчик сів на стовпчик, Із хати вийшов хлопчик.

А для літери "Х" своє відповідне означення:

Рие, рие ховрашок під землею хату, Нанесе туди зерна ховрашок багато.

В книжці нема анахроністичних "перелазів" і "мазниць", авторка оперує тільки тими поняттями, які можна підтвердити наочно, повівши дитину в зоологічний парк, чи поїхавши до знайомих на ферму.

Крім віршованої абетки, попередженої віршованим вступом, є в книжці шість (шкода, що не більше!) поезій, які можна завчити напам'ять з першого читання. Всі ці поезії мають виховний зміст. Наведемо одну з них:

КВІТИ ДЛЯ МАМИ

Іде Христина у садок Нарвати мамі квітів, А у садку росте бузок — Найкращий в цілм світі. Хоч небагато ще квіток На нім порозцвітало, Але Христина цей бузок Так пильно поливала.

Отож, крім милування красою квітів, тут прищеплюється потреба трудової звички, в даному випадку поливання квітів, без якого вони не зможуть рости. В іншій поезії "Лесик" викладено, так би мовити, програму дня дитини.

Кожний день, як тільки ранок У віконечко загляне, Лесик очі відкриває Вмить з-під ковдри вилає.

Мие личко, зуби чистить, Одягає одяг чистий, Часу зовсім Лесю не гає, Бо до школи поспішає.

Нема де правду заховати, сучасні діти, виростаючи в матеріальному достатку, а на додаток ще й пещені батьками, не дуже поспішають самі себе обслуговувати — застилати своє ліжко, чистити черевики, мити чашку після молока. І тут до речі оті віршовані вказівки — заклик до охайности, до того, щоб дитина привчалася до певного житте-

ЦІКАВА ВСЯЧИНА

(Закінчення зі стор. 5-ої)

купила будинок за 250 тисяч дол.

Сьогодні в будинку живе понад 200 осіб, в 148 апартаментах. Крім того в будинку є поштовий уряд, початкова школа, каплиця, міська зала, два театри, бібліотека і навіть музей та кілька комерційних підприємств. Віттер має, очевидно, і пожежну сторожу, і поліцію, і свого мейора, який каже, що мешканці Віттер живуть щасливо, як одна велика родина.

Правду кажучи, твердження, що все містечко вміщається в одному будинку, не точно, бо є ще два будинки, тобто гостиниця і торговий магазин, але обидва будинки злучені тунелем з головним будинком, і власники живуть теж у висотному будинку. До найближчого міста Анкореджу сто миль. Дістатися туди можна тільки поїздом, човном або літаком.

ЗИМОВИЙ ЕТЮД

Вже впади сніги Та й упали вже білі, На дороги й луги Ї на автомобілі.

Куди не глянь — Білі бездоріжжя, Де було сонце-грань, Хмари білосніжжя.

Де не ступи — Всюди манівці, Жене на гори й степи Метелиця їздив.

Крешуть коні вогні Копитом об копито, Бачу мила на коні Жене з їздцями світом.

Кричу: " — Мила, зажди, Я коня пошукаю!" Гукнула, як завжди: " — Доженеш, покохаво!"

Ні їхати, ні їти Крізь сніжні заметілі, І коня не знайти, Не їдуть автомобілі.

Бреду снігами пішки, Бреду по лінії прямій, Де сяють милої усмішки У даліні сніжній!

В. Муцій

ПРОХАННЯ ДО МАТЕРІ

Мамо! Ти волошку в листі Прислала мені з України, Та волошка не хоче цвісти Голубим цвітом батьківщини

Не буде волошка цвісти, Вона ж бо із іншого поля, Вона ж засушена, як і Ти, Бо однакова ваша доля.

Не присилай квітів сухих, У нас досить свого бадилля. Пришли кілька слів палких, Хай мене вирвуть з безсилля!

Власій Замрій

вого порядку, а не розраховувала на батьків, чи на старших від себе дітей.

"Івасик і його абетка" дуже корисна книжка, яку треба рекомендувати всім молодим батькам, що хочуть виховати своїх дітей в українському дусі, себто, україномовними, а до того ж привченими до самообслуговування, до тієї чутливости, що її належить закладати в дитині змалечку, інакше в дальшому вона вже такої доброї риси характеру не забуде.

Слід відзначити гарне ілюстративне оформлення книжки з яким мистцем пензля, Мироном Левицьким.

А. Галан

СКЛАДАЙТЕ СВОЇ ОЩАДНОСТІ В ЦЬМ СИЛЬНІМ І ПЕВНІМ БАНКУ

PENN SECURITY BANK
AND TRUST COMPANY

Чому б Вам не полагоджувати своїх банкових справ в цьому сильному банку, де є багато місця для Ваших автомобілів?

5% Paid on Certificates of Deposit
4% Interest Paid on Saving Accounts
DEPOSITS GUARANTEED UP TO \$16,000

Member Federal Deposit Insurance Corporation
523 - 528 CEDAR AVE. SCRANTON, PA. 18505

English Supplement

Organ of the Ukrainian Workingmen's Association

1910 - 1975

SCRANTON, PENNSYLVANIA 18503

FEBRUARY 20, 1975.

No. 6.

THE FIRST DAY

by Valentyn Moroz

Moroz's deeply moving description of his emotional reaction to his first day in prison, after his arrest on June 1, 1970, in Ivano-Frankivsk.

• The first day in prison is eternity filled with agony. Everything: the sounds, odours, dimensions and words are woven from pain.

The first day in prison is like being stripped of one's skin. Each reminiscence is a red hot particle, each thought is an ember.

The first day in prison is a world cut in halves. Every nerve is severed in two. The source of desire is here: the roots with which it clings to the soil of existence are left amputated behind. Familiar desires flow (. . . vacuum). This is the greatest pain because it is their nature to take root.

The most terrifying is to daydream. Then forgetfulness unites the two freshly-severed ends and desires reach their zenith. But the sudden awakening unexpectedly breaks the thread and pain, which had begun to subside, flares up again.

For the strong it is difficult. All their desires are great, both those that yearn for freedom. No, it is not a duel between desire and duty. It is a struggle between two satanical desires, both strong and fenized, both nourished by a resilient full-blooded organism.

For the weaker it is easier. Their desires are small and inert. They will never spur a person to act. Sometimes even

in them desires flare up, only to subside, hypnotized by the fear of prison. Fearing the bitter, they do not drink to the dregs, and consequently will never experience the full taste.

There will come a time when from the wounded ends new roots will form which will implant themselves into new soil and take in fresh nourishment to sustain the famished human desires. Pain will harden into permanent grief, heavy and black as tar. Each day the tar will become clearer and harder until it becomes transformed into the transparent crystal of expectation. The most enchanting of freedoms is the freedom one sees through its murky thickness.

The axe of time will continue to strike at the crystal gates. Then I am free. But this is not the freedom which shone many, many days from behind the crystal walls. I stand free, intoxicated and confused, and again stripped of my skin. To pass through prison gates, in or out, is impossible without losing one's skin. Each time, be it the hundredth, prison takes its toll.

Then there will be reminiscences, accounts of facts, facts and more facts, amusing and terrifying, repulsive and moving. But prison is not simply a fact. Prison is a person stripped of his skin on the very first day. He who is able to describe this will be describing a prison.

This cannot be told, But still it will be discussed. That is how it will be later, But today it is the first day.

INTERNATIONAL PROTEST IN BEHALF OF MOROZ AND BUKOVSKY PLANNED

• The Committee for the Defense of Soviet Political Prisoners has announced that March 29th has been designated as International Bukovsky-Moroz Day by the Bertrand Russell Peace Foundation, Pavel Litvinov, Andrei Sakharov, and Jiri Pelikan.

The day, which is the third of three International Days of Protest (the first, held in March, 1974 was for Gen. Petro Grigorenko; the second, in behalf of Czech dissidents Jiri Muller and Jaroslav Sabata, was held in November of 1974) has been endorsed by Jean-Paul Sartre, Simone de Beauvoir, Zhores Medvedev, Erich Fromm, Nobel Prize winner Salvador Luria, Noam Chomsky, Yugoslav philosopher Svetozar Stojanovic, and nearly two-hundred other prominent individuals, including several British Members of Parliament.

Previous days of protest included activities in London, Chicago, Boston, and New York. Among those who participated in earlier protest days were Ivan Morris, Chairman of Amnesty International,

USA, Daniel Ellsberg, Aleksandr Yesenin-Volpin, Prof. Chomsky, and Antonin Liehm.

Plans for activities in behalf of Moroz and Bukovsky have not yet been finalized, but a teach-in with several prominent speakers is planned. As are a press conference and an active publicity campaign. Originally, the day was to have been held exclusively for Vladimir Bukovsky, but as a result of the serious threat to Moroz's life and his courageous hunger-strike, the initiators of the International Defense Day, at the request of the Committee for the Defense of Soviet Political Prisoners, decided to expand their activities in behalf of the Russian, Bukovsky, and the Ukrainian, Moroz, both of whom are incarcerated in Vladimir Prison.

Individuals interested in participating in the organization and planning of Bukovsky-Moroz Day are urged to write:

The Committee for the Defense of Soviet Political Prisoners
P. O. Box 142
Cooper Station
New York, N. Y. 10003
or call: (212) 850-1315

PEREPICZKA NAMED HEAD OF BRANCH 30

• On Sunday, January 12th, 1975 at 2:00 p. m. the Ukrainian Workingmen's Association of Branch 30, Bridgeport, Conn., held their annual meeting at the Ukrainian National Home, 500 Hallit St. in Bridgeport.

Invocation was given by acting President, Mr. Nick Perepiczka, due to the untimely death of President, George Dobusz. Mr. Perepiczka requested all present to stand in a moment of silence in memory of all deceased members of Branch 30.

Next, the acting president called on the members present to pick an acting president and a recording secretary to preside over this meeting. The membership then selected Mr. Perepiczka to act as president and Mr. Jerry Hura to act as recording secretary.

Financial secretary, Joseph Slevinsky, read the financial report for the year 1974. After the report was read, Mr. Slevinsky stated that all dues were collected and forwarded on time, to UWA headquarters in Scranton. He was very pleased to point out that Mr. O. Bajda brought in four new members, Mr. Perepiczka and himself were successful in signing ten new members each. This activity brought the total membership of Branch 30 to 307 in 1974. To conclude the report, he further stated that all members in Branch 30, are fully paid and no money is owed for 1974. Mr. Slevinsky finished by adding his personal note of thanks to the membership for entrusting the financial obligations of the branch to him.

Jerry Hura, recording secretary, gave a report on the activities of the branch for 1974. Secretary Hura stated that he was present at all meetings held during the year and that activities were minimal.

Mr. Perepiczka, made the next report. (It should be noted that he was Vice-President of Branch 30 for the majority of 1974.) He thanked the

membership for selecting him to be a delegate to the UWA's 18th annual convention in 1974. While attending the convention, he felt he was able absorb and gain new knowledge of the UWA.

Upon returning from the convention, Msrs. Perepiczka and Slevinsky were successful in organizing a meeting wherein UWA members from the State of Connecticut were able to get together and further support "Forum". The meeting was very well attended as well as being very fruitful. It was held at the Ukrainian National Home on October 22nd, 1974. At this point, Mr. Perepiczka pledged continued support in obtaining new members for Branch 30 and subscribers for "Forum".

The final report was given by the branch auditors. They reported that the branch is fiscally free of debt and that the books are in good condition. To sum up, the auditors advised those present, that the officers of Branch 30, discharged all financial responsibilities with proper and prudent methods.

The following were named officers for 1975:

President, Nick Perepiczka; Vice-President, J. Shumyhora; Recording Secretary, Jerry Hura; Financial Secretary, Joe Slevinsky; Asst. Financial Secretary, Nick Iwaszkiv; Auditors, Walter Bolanyj and Steve Tarosiuk, and William Kuzio; Trustees, O. Bajda, J. Slevinsky, and N. Iwaszkiv; Visiting Ill Members, M. Halkywicz, and J. Romach.

The election was followed by general discussion and plans for upcoming activities of Branch 30 in 1975. Toward this end, a donation of \$25.00 was approved for the UKKA building fund in New York. Also approved was a \$25.00 contribution to the Ukrainian Catholic Church in Bridgeport for their 25th anniversary and \$10.00 to Press Fund of Narodna Volya.

Nick Perepiczka, president
Jerry Hura, fin. secretary

NO GENERATION GAP FOR UNWLA BRANCH

• The January 21st elections meeting of the Ukrainian National women's League of America, Branch 32 let no generation gap stand in its way with the election of a mother-daughter team in the top slots. With Mrs. Mary Rohowsky as President and her daughter, Mrs. Dorothy Losowyj, as Vice President, the group is looking forward to another successful year. Although the branch is based in Irvington, its members come from all over Essex aid Union Counties and its programs are international. While an annual winter bazaar and spring fashion show are the main fund raising events, orphanages, needy families, Harvard Studies pro-

grams and various Ukrainian cultural groups reap the benefits. Assisting Mrs. Rohowsky and Mrs. Losowyj as officers are Mrs. Olga Maselko as Recording Secretary, Mrs. Gail Wislocky as Corresponding Secretary and Mrs. Ann Kalba as Treasurer.

MY TALE OF WOE

by A. Lapsed Policy

I was once a proud valid policy, whose paid premiums kept me in force. My owner, planning for the future, arranged protection to come in due course. My owner missed one premium payment. A lapsed policy I have become.

SUPPLEMENT LAUDED FOR MOROZ ARTICLES

January 31st, 1975

Editor,
English Supplement
of "Narodna Volya",
Scranton, Pa.

Gentlemen:

Enclosed is a copy of Memorandum to 61 ambassadors and Charge d'Affayres accredited in Washington, D. C. who represent nations which established their sovereignty between the end of II World War and the present time.

It is a well known fact that our Ukrainian group throughout free world, notably in U. S. A. and Canada made a great effort in defense of Valentyn Moroz, Leonid Pliushch and other Ukrainian patriots incarcerated by Soviet occupiers of Ukraine. Your participation in this effort, namely through dissemination of news about Moroz in English Supplement, enabled our English speaking compatriots, readers of "Narodna Volya", to get more closely acquainted with problems of contemporary Ukraine and its struggle for freedom. For this, on behalf of the Government of Ukrainian National Republic in exile, I am honored to express to you our gratitude and appreciation.

With best regards,

Volodymyr Bilajiw,
Representative
Executive Committee
of the Ukrainian National
Council in U. S. A.

The Memorandum

Many outstanding and courageous individuals in USSR, Ukraine and other countries of the world have in the past three months taken up the cause to secure the release of Valentyn Moroz, a noted Ukrainian historian and civil rights advocate from Soviet imprisonment. His only "crime" is his advocacy of independent development of Ukrainian culture separate from Russian domination. For this V. Moroz has been sentenced by Soviet court to a jail term of fourteen years and presently is confined to a strict regime prison in Vladimir.

In protest against such a harsh sentence, V. Moroz spent one hundred and forty five days in selfimposed hunger strike. All this time he was forcibly fed by his captors. His health almost ruined by his captors, he swore nevertheless not to give up and to commit suicide in protest of his treatment. "The year 1975 in jail

My owner has lost my protection, my purpose in life is now done. My owner passed away quite suddenly and his loved ones had to be told the protection, they thought I provided, was no longer there to behold. So, as my spirit cries out in the darkness, and I rest here so sad and blue, the moral of my sad little story, don't let this happen to you.

does not exist for me" — he told his wife Raisa Moroz, as quoted in her letter addressed to all honest people throughout the world", which appeared in many leading newspapers of the free world and clandestine publications in Ukraine and USSR. According to latest information received from Ukraine, Soviet authorities, obviously under the pressure of free world public opinion, and being unable to break V. Moroz's resolute protest, have transferred him from a solitary cell to a cell with another political prisoner. This act may give a short lease of life to a ravaged and sick man. But it is clear to his father, wife and son who recently visited V. Moroz in Vladimir prison, that such a move is not designed to save his life.

Excellency, V. Moroz is a man who is ready to die for the high ideals of freedom and human rights espoused by Universal Declaration of Human Rights, same ideals which moved your nation after II World War to freedom and national sovereignty. Therefore, we are appealing to you, as a representative of a nation which helped to adopt the Resolution of December 6, 1971 of the General Assembly of the United Nations confirming "man's basic human right to fight for the self-determination of his people under colonial and foreign domination" to inform your Government about Valentyn Moroz's struggle and to transmit our plea to your Government to take up Moroz's case in official communications with the Soviet authorities and to urge these to release Valentyn Moroz from further incarceration on humanitarian grounds.

Respectfully yours,

Volodymyr Bilajiw,
Representative

RESOURCE GUIDE ON POLITICAL PRISONERS

• The Committee For the Defense of Soviet Political Prisoners has announced that it is publishing a defense action resource guide entitled *Political Prisoners in the USSR* to aid individuals interested in defense work. The Committee hopes to mobilize a wider ranging campaign by providing useful guidelines and information. The pamphlet contains the most comprehensive list of prisoners compiled in the West, a report on prison conditions and a list of addresses of Soviet officials where protest letters may be written.

The 60-page pamphlet is written in English and will cost \$1.25. 2000 copies are scheduled for publication in February. Orders may be sent to:

Committee for the Defense of Soviet Political Prisoners
P. O. Box 142, Cooper Station
New York, N. Y. 10003